

1. Zou je niet bang worden van de monsters...?

De zee heeft veel gezichten. Misschien ben jij één van die mensen die zo intens kunnen genieten van de zee, de golven, de branding, de zon die schittert op het water. Maar de zee kan ook woest zijn, met golven die schuimbekkend hun aanvallen uitvoeren op de kust en op de duinen. Of, nog veel erger: golven die schepen optillen en neersmiten alsof ze van speelgoed zijn en die mensen opslokken en meesleuren naar de diepte... Als Daniël al oud geworden is, krijgt hij 's nachts een droom. En in dat nachtelijke visioen ziet hij zo'n woest kolkende zee. We lezen het in vers 2: "s Nachts in mijn visioen keek ik toe, en zie, de vier winden van de hemel zweepten de grote zee op..." De zee heeft in de Bijbel altijd een betekenis. De zee staat voor de volkerenwereld. Die volkerenwereld kán heel rustig lijken, maar onder de oppervlakte zit altijd onrust, en uiteindelijk opstand tegen God. Daniël ziet de zee kolken en bruisen, en dat komt door 'de vier winden', zegt hij, die de grote zee opzwepen. De vier winden, die staan voor de vier windstreken. Van alle kanten komt geweld, dreiging, en zo wordt die volkerenwereld één grote, kolkende zee. Vind je dit eigenlijk ook niet een heel treffend

beeld? De wereldbevolking als een kolkende, woeste zee? Met overall botsing en geweld en haat? Geen wonder dat er in de droom van Daniël een monster uit die zee omhoog komt! Onder de oppervlakte bleek die opstand tegen God een gezicht te hebben, een dierlijk gezicht. Een monster dat er uit ziet als een leeuw, met vleugels als die van een arend. Maar terwijl Daniël toekijkt, krijgt het beest de trekken van een mens. Een beest van een mens... En dan, opeens, komt er een tweede dier omhoog uit de golven. Het lijkt op een beer, en die beer 'richt zich naar één kant', staat er, dat wil zeggen: hij is er klaar voor om aan te vallen. Maar intussen is hij nog bezig met zijn vorige prooi. Drie ribben heeft hij in zijn muil, tussen zijn tanden. En er klinkt een stem: 'Sta op, eet veel vlees!' Later in dit hoofdstuk wordt duidelijk waar deze vier monsters voor staan. Ze staan voor wereldmachten, die mensen overheersen. Ze komen op, en ze maken zich groot, totdat ze weer ten onder gaan. Naar buiten toe doen ze zich altijd goed voor. In de zaal van de Verenigde naties hebben ze een schitterend verhaal, over vrede en mensenrechten. Maar de stem waar ze wérkelijk naar luisteren, dat is déze stem: 'Sta op, eet veel vlees!' Zorg dat je méér macht krijgt, méér invloed, méér landen die naar jou luisteren, méér gebied. Het derde dier is een luipaard met vogelvleugels, een vliegende luipaard, met vier koppen. En na dat derde dier volgt een vierde monster. Dat is het ergste van allemaal. Het is 'schrikwekkend', zegt Daniël, 'gruwelijk en uitzonderlijk sterk'. Het monster heeft 'grote ijzeren tanden' en volgens vers 19 heeft het 'klauwen van brons'. Daniël ziet wat er gebeurt. Vers 7: 'Het at en verbrijzelde en de rest vertrapte het met zijn poten'. Dit monster is voor een deel van metaal, het is half dier, half machine, een soort moordmachine. Op zijn kop heeft het tien horens. Een horen is in de Bijbel altijd een teken van macht. Denk maar aan een neushoorn, die heeft zijn hoorn als stootwapen. Tussen die tien horens van het beest komt één nieuwe horen op, waar drie andere horens voor moeten wijken. Later in het hoofdstuk krijgt Daniël uitleg. Het gaat hier over vier koninkrijken, die na elkaar macht krijgen. Dit visioen doet daarmee een beetje denken aan de droom van Nebukadnezar in Daniël 2. Ook daar ging het over vier koninkrijken, die na elkaar zouden opkomen. Alleen ging het daar niet over vier monsters, maar over vier onderdelen van een groot beeld: een hoofd van goud, een borst en armen van zilver, een buik en dijnen van brons en benen van ijzer. Daniël zegt in hoofdstuk 2 tegen Nebukadnezar, de koning van het Babylonische Rijk: 'U bent dat gouden hoofd.' De bijbeluitleggers trekken dan die lijn door: na het Babylonische rijk volgde het rijk van de Meden en de Perzen, daarna het Griekse Rijk van Alexander de Grote en daarna het Romeinse rijk. En misschien kun je ook die vier monsters, hier in Daniël 7, wel uitleggen als deze vier koninkrijken: het Babylonische rijk, het rijk van de Meden en de Perzen, het Griekse rijk en het Romeinse rijk. En toch... toch kun je profetie in de Bijbel nooit zomaar één

op één koppelen aan de gebeurtenissen in de geschiedenisboekjes. Want het gaat hier niet over wereldgeschiedenis, het gaat hier over heilsgeschiedenis. Als het alléén maar zou gaan over de wereldrijken uit de Oudheid, dan hadden deze visioenen ons in déze tijd eigenlijk niets meer te zeggen. Terwijl je, als je goed kijkt, in die monsters trekken ziet die je in élk wereldrijk ziet, door de eeuwen heen. Die machtshonger bijvoorbeeld, en het vernietigende van de moordmachine, en de mond vol grootspraak. Heb jij daar geen beelden bij? Nou, ik wel! Volop! Deze droom van Daniël omvat niet zomaar vier koninkrijken uit de grijze oudheid, nee, deze droom omvat de totale geschiedenis, want de droom loopt uit op de komst van de Mensenzoon, de Messias, met de wolken van de hemel. In die beschrijving van de vier dieren gaat het dus óók over onze tijd, over nú. En zie je dat er dan in die beschrijving van die vier monsters een soort climax zit? Het wordt steeds erger! Daar leg ik bewust even de vinger bij. Want dat is niet leuk om te lezen, maar het is wel wáár, en de Bijbel is een eerlijk boek, goudeerlijk! Veel mensen denken dat de geschiedenis een opgaande lijn laat zien. Dat we als mensen leren van het verleden, dat we steeds intelligenter worden en

steeds vredelievender, en dat we samen bouwen aan een fantastische wereld. En natuurlijk: dat zou heel mooi zijn, maar het is niet waar. De Bijbel is realistisch en eerlijk. De tijden zullen alleen maar moeilijker worden. Het omgekeerde is trouwens ook niet bijbels! Je zou ook kunnen denken: 'Als het toch alleen maar achteruit gaat met deze wereld, wat zou ik me dan nog druk maken over het milieu, of over het klimaat, of over honger en armoede? Het haalt toch niks uit!' Dat is pertinent onbijbels, om zo te denken. Stel dat je een ziekte hebt waar je nooit meer beter van wordt, alleen maar slechter, en dat de dokter zou zeggen: 'Nou, ik ga je niet meer behandelen, je komt toch in een verpleeghuis terecht.' Dat zou toch vreselijk zijn? We hebben deze wereld van God gekregen om er zo goed mogelijk voor te zorgen! En om zo goed mogelijk voor elkaar te zorgen, als mensen. Dat is onze taak, en er gebeuren – God zij dank! – prachtige dingen. Mensen die zich opofferen voor anderen, en voor de schepping. Maar tegelijk is de Bijbel eerlijk en helder: de tijden zullen moeilijker worden, steeds moeilijker... En wat doe je daarmee, met dat perspectief? Wat moet je met dat visioen van die vier monsters? Je zou toch alle moed verliezen? Wat is je houvast, wat is je hoop, als je weet dat het de verkeerde kant op zal gaan?

2. Gods antwoord: Zijn regering, Zijn oordeel, de Mensenzoon

In dit hoofdstuk geeft God Zélf antwoord op die vragen. Want ook Daniël snakt naar antwoorden. Kijk maar mee in vers 15: 'Ik, Daniël, was tot in het diepst van mijn geest geraakt, en de visioenen die mij voor ogen kwamen, verschrikten mij.' Weet je wat Gods antwoord is? De HERE laat Daniël drie dingen zien. Ten eerste: Daniël ziet dat Gód regeert. Boven die kolkende zee uit, boven die vier vreselijke monsters uit, ziet Daniël opeens een open hemel. Vers 9 en 10a: 'Ik keek toe totdat er tronen werden geplaatst, en de Oude van dagen Zich neerzette. Zijn gewaad was wit als de sneeuw en het haar van Zijn hoofd als zuivere wol. Zijn troon bestond uit vuurvlammen en de wielen ervan waren laaiend vuur. Een rivier van vuur stroomde en ging voor Zijn aangezicht uit. Duizendmaal duizenden dienden Hem en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor Zijn aangezicht.' De 'Oude van dagen', je begrijpt: dat is God Zelf. De HERE zet Zich op Zijn troon. Hij regeert! En niemand anders! Geen monster, geen vliegend luipaard, geen moordmachine... niets van dat alles. Nee, God regeert! Als jij denkt aan de toekomst en je voelt angst in je hart, kijk dan omhoog! De HERE regeert! Wie zit er op de troon? Niet een monster, maar de hemelse Vader! Wie heeft er alle macht? Niet een beest, maar de heilige God! Daniël, in dat verre Babylon, ver van huis, ver van Jeruzalem, de stad die in puin ligt, hij mag omhoog kijken, en hij ziet een open hemel. Als hij omlaag kijkt, ziet hij monsters, als hij omhoog kijkt ziet hij de HERE, in zuiver wit, met miljoenen en nog eens miljoenen engelen om Zich heen. Dat is het eerste antwoord van God. Het tweede wat God

laat zien, dat is het laatste oordeel, het slotgericht. Kijk maar mee naar het slot van vers 10, en dan vers 11 en 12: 'Het gerechtshof hield zitting en de boeken werden geopend. Toen keek ik, vanwege het geluid van de grote woorden die de hoorn sprak. Ik keek toe totdat het dier gedood werd en zijn lichaam vernietigd werd, en aan het laaiend vuur werd prijsgegeven. Ook de rest van de dieren ontnam men hun heerschappij, want verlenging van het leven was hun gegeven tot een bepaald tijdstip en een bepaalde tijd.' Zie je wat hier gebeurt? De rollen worden omgedraaid. De monsters en hun macht, daarmee is het voorgoed afgelopen! Het vierde dier wordt gedood, de andere dieren krijgen nog even, zolang God hun nog geeft, maar ze hebben niets meer te vertellen, hun heerschappij wordt hen voor altijd ontnomen. Alles wat zich keert tegen God – onthoud dit heel goed! – alles wat zich keert tegen God heeft geen enkele toekomst! Niets! Want het eindoordeel staat vast! En de boeken zullen worden geopend. Wat een enorme troost voor Daniël, daar in Babylon. Maar ook: wat een enorme troost voor jou en mij, als je denkt aan deze wereld vol onrecht. Hoe vaak kun je niet gefrustreerd raken over dieven en rovers en fraudeurs en misbruikers die er allemaal maar mee weg komen! Hoe vaak kun je je niet opwinden over autoritaire machthebbers die mensen uitbuiten, maar net zo goed over je baas die het bloed onder je nagels uithaalt, of over een werknemer die je constant aan het voorliegen is. De boeken zullen opengaan! En alles, alles zal in de openbaarheid komen! En dat betekent dus óók dat jóuw levensboek opengaat, en dat mijn levensboek opengaat. Je hoort het weleens van iemand die een bijna-dood-ervaring gehad heeft, dat zo iemand zijn of haar leven als een film aan zich voorbij zag trekken. Zo'n film, dat is het boek van je leven. Beseft je eigenlijk wel, dat álles wat je hier doet, of niet doet, dat dat állemaal in dat levensboek staat? En dat dat boek van jou open gedaan zal worden? Ook hoe je woensdag om zal gaan met je stem, met dat heilige voorrecht om mee te beslissen over dit land, ook dat wordt opgeschreven in jouw levensboek. En hoe je omgaat met je burens, en met je collega's, met je familie. Hoe je deel bent van de gemeente, van het lichaam van Christus, of dat je hart heeft, of dat je je schouders ophaalt. Wat je doet met je geld, en met je tijd, en met je talenten, het staat allemaal in dat boek. Ik denk weleens: 'Als ik later voor God sta, en mijn boek gaat open, dan trek ik me de haren uit mijn hoofd over ál die gemiste kansen... Als ik dán terugkijk naar dit leven, wat ben ik dan bezig geweest met ontzettend onbenullige dingen, terwijl ik zoveel kansen had...'

'Het gerechtshof hield zitting en de boeken werden geopend.' Dat is het tweede deel van Gods antwoord aan Daniël, en ook aan ons. Gelukkig maar! De monsters wordt het zwijgen opgelegd, voorgoed! Maar tegelijkertijd slaat de schrik je om het hart... want hoe gek het ook klinkt... iets van die monsters zit ook in je eigen hart. Mijn hart, maar het jouwe ook. God zij dank laat de HERE nog meer zien. Vers 13 en 14: 'Ik keek toe in de nachtvisioenen, en zie, er kwam met de wolken van de hemel iemand als een Mensenzoon. Hij kwam tot de Oude van dagen en men deed Hem voor Zijn aangezicht naderbij komen. Hem werd gegeven heerschappij, eer en koningschap, en alle volken, natiën en talen moesten Hem vereren. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die Hem niet ontnomen zal worden, en Zijn koningschap zal niet te gronde gaan.' De Mensenzoon, de Zoon des mensen! Als christen véér je op, als je opeens Zijn naam hoort! Hier al, in het Oude Testament, geschreven zo'n vijf eeuwen voordat Hij op aarde leefde, en Zichzelf noemde precies met déze naam: 'Mensenzoon', de 'Zoon des mensen'.

3. Dankzij de Mensenzoon hoeven heiligen niet bang te zijn!

Als deze Mensenzoon in dat visioen van Daniël verschijnt, op de wolken van de hemel, dan vindt er een radicale ommekeer plaats: Hij krijgt alle macht, en alle eer en het koningschap. En later in het hoofdstuk blijkt dat Hij dat koningschap deelt met de 'heiligen'. Dat wordt drie keer vermeld, in vers 18, in vers 22 en in vers 27. En er wordt bij vermeld dat die 'heiligen' éérst onderdrukt zullen worden, dat zij éérst zullen lijden. Vers 21: die hoorn vol grootspraak van

het vierde monster voerde oorlog tegen de heiligen en hij overwon hen ook! Zo staat het er! Maar dán... daarna... zullen de heiligen als koningen heersen, samen met de Mensenzoon. Wie zijn die 'heiligen'? De heiligen in de Bijbel – dat moet je goed voor ogen hebben – de heiligen in de Bijbel, dat zijn ál degenen die bij God horen. Het Nieuwe Testament maakt het ons helemaal duidelijk: heiligen zijn de 'geheiligden', geheiligd door het bloed van Jezus, geheiligd oor het geloof in Hem. Geloof jij in Jezus Christus? Dan ben je een heilige! Geloof je niet in Hem? Geloof je nóg niet in Hem? Dan ben je nú geen heilige! Maar vandáág nog wil Hij je ontvangen als je buigt voor Hem, als je je zonden belijdt en als je Hem vraagt om vergeving en om een nieuw leven. Dan komt Hij met Zijn Heilige Geest en Hij heiligt ook jou. Daniël ziet de troon van God, boven alle monsters uit. Hij ziet ook het laatste oordeel. God zal al het kwade voorgoed wegdoen. Maar hoe zit het dan met jou en mij? Hier is het antwoord: de Mensenzoon komt, met de wolken van de hemel. Hij krijgt alle heerschappij en alle heiligen mogen mét Hem als koningen heersen. Ben jij zo'n heilige? Heb jij je toegewijd aan die Mensenzoon? Wat ben je dan een ongelooflijk gelukkig mens! Want ál die monsters, ze kunnen je nóg zoveel doen, ze kunnen je martelen, ze kunnen je vermoorden, maar tóch hebben ze geen vat op je. Je bent een vrij mens! Ik heb hier een boekje, dat heet *De afvallige*. Het is het waargebeurde verhaal over Nasiry, een volgeling van Jezus Christus in Afghanistan, die om zijn geloof werd veroordeeld tot de doodstraf, maar vrij kwam en in Duitsland asiel kreeg. Nasiry groeide op in de jaren '60 en '70 in een eenvoudig moslimgezin. Hij werd schaapherder, en wist toen nog niet wat God met hem voorhad. Als soldaat in het leger liep hij op een landmijn en verloor een been. Hij kreeg een prothese, een kunstbeen, en kwam terecht in een revalidatiecentrum dat werd gerund door christenen. De sfeer in dat centrum was heel bijzonder. Hij bleef er komen, ook toen dat niet meer nodig was, en hij kreeg er een baan aangeboden. Daar, in dat revalidatiecentrum, ontstond er een diep, diep verlangen om het Boek van die mensen te mogen lezen, de Bijbel. Hij blééf maar vragen om dat boek, en op een dag kréég hij een Bijbel. Hij begon erin te lezen en metéén besepte hij: 'Dit is de waarheid. Dit is waar ik altijd naar heb gezocht.' Hij werd christen, en om een lang verhaal kort te maken: door hem zijn vele, vele mensen tot geloof gekomen. Maar door zijn geloof belandde hij in de gevangenis. Want in Afghanistan mag je je absoluut niet bekeren van de islam tot Jezus Christus. Nasiry werd op een gruwelijke wijze mishandeld en gemarteld, hij leefde in een hel. En toch was zijn geloof onaangestast. Hij dacht: 'Ze hebben U deze dingen aangedaan, mijn Heer. En nu doen ze het bij mij, zoals U hebt voorspeld. Ik ben niet verrast, maar ik ben wel uitgeput, mijn Koning. Help me alstublieft. Laat ze stoppen. Vergeef ze omdat ze niet weten wat ze doen.' En daar, in die cel, kwam steeds de vraag in hem omhoog: 'In hoeverre ben ik vandaag zoals U geworden, mijn Jezus?' Toen Nasiry voor de rechter moest verschijnen, kreeg hij verschillende keren een advocaat. Maar elke advocaat eiste eerst van hem dat hij zijn geloof zou opgeven, anders wilden ze hem niet verdedigen. Hij hoorde dat er ook advocaten waren die hem niet eens wilden spreken, omdat hij christen was. En dan staat er in het boek: 'Maar de ontmoetingen met de advocaten die het wel aandurfden om met hem te spreken, maakten hem vreemd gelukkig. Hij voelde dat de Vader alles onder controle had.' En dat laatste zinnetje, 'Hij voelde dat de Vader alles onder controle had', dat is wat we vandaag uit Gods Woord meekrijgen. Boven al die monsters uit gaat de hemel open. God regeert! Hij zit de troon! En op een dag worden de boeken geopend. De Mensenzoon zal komen met de wolken van de hemel. Hij zal al zijn heiligen redden, en zij zullen met Hem regeren, voor eeuwig. Wees dus nooit bang. Maar vertrouw je toe aan Hem, de Messias. En stel je maar die vraag: 'In hoeverre ben ik vandaag zoals U geworden, mijn Jezus?' Kijk maar in de spiegel van de vervolgte kerk, lees het maar, dit boek. En beseft: 'Met Jezus ben ik een vrij mens. Want wat er ook gebeurt: de monsters verdwijnen, de Mensenzoon zal Koning zijn, voor eeuwig!' Amen.

Reageren op de dienst? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, renevanloon@samaritaan.org

Boek: Cristian Nani: De afvallige, Open Doors, Ermelo, 2022, € 16,99. E-book: € 9,99. Op donderdagavond 22 januari 2026 praat ik graag door over de vraag: 'Wat betekent dit boek voor ons?' Wil je het lenen? Laat het me weten.